

СТАНОВИЩЕ

Национално сдружение на общинските аптечни дружества

Искане за обявяване за противоконституционна разпоредбата на &26 от Закона за изменение и допълнение на Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина (ДВ бр.120/2002г.), с която се въвежда нова ал.2 на чл.70 от Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина (ЗЛАХМ) със следното съдържание:”На територията на здравни заведения, лечебни заведения за болнична помощ и лечебни заведения по чл.10 от Закона за лечебните заведения не могат да се откриват аптеки за продажба на лекарства на граждани.”

Разпоредбата на чл.70 от ЗЛАХМ до преди цитираното изменение гласеше:”На територията на здравни заведения за извънболнична помощ могат да се откриват аптеки за продажба на лекарства на граждани.” При отсъствието на изрична забрана за откриване на аптеки на територията на здравни заведения, лечебни заведения за болнична помощ и лечебни заведения по чл.10 от Закона за лечебните заведения, в страната са открити, с надлежна лицензия от Министерството на здравеопазването и действат аптеки на територията на такива заведения.

Атакуваната разпоредба на нововъведената ал.2 на чл.70 от ЗЛАХМ противоречи на гарантираното право на всички правни субекти на еднакви условия на стопанска дейност, издигнато като принцип в чл.19, ал.2 от Конституцията. С цитираната разпоредба се накърнява правото на свободна стопанска инициатива при еднакви условия на стопанска дейност както на лицата, които по закон имат право да откриват аптеки, така и на лицата – здравни заведения, лечебни заведения за болнична помощ и лечебни заведения по чл.10 от ЗЛЗ, които са търговци по силата на ЗЛЗ и по смисъла на Търговския закон и би следвало да имат еднакви правни възможности с лечебните заведения за извънболнична помощ на територията им да бъдат откривани аптеки.

Атакуваната разпоредба накърнява и правата на гражданите-потребители на лекарства, също конституционно защитени в разпоредбата на чл.19, ал.2 от конституцията, като ограничава достъпа им до свободна продажба на лекарства в зависимост от вида на лечебното заведение.

Както многократно е посочвано в решения на Конституционния съд, правото на свободна стопанска инициатива и правото на еднакви правни условия на стопанска дейност, издигнати като принципи в чл.19 от Конституцията, нямат абсолютен характер. Те могат да бъдат законодателно ограничавани в защита на други конституционни ценности.

Поставя се въпросът в случая-налице ли е обществен интерес от по-висш порядък, който да налага ограничаване възможностите на правните субекти, открили аптеки на територията на здравни и лечебни заведения, упоменати в новата ал.2 на чл.70, да продължат извършването на стопанска дейност и който да налага ограничаване възможностите на други правни субекти да откриват аптеки на територията на такива здравни и лечебни заведения; налице ли е обществен интерес от по-висш порядък, който да налага ограничаване възможността на здравни и лечебни заведения по чл.70, ал.2 от ЗЛАХМ (в редакция след последното изменение) на територията им да бъдат откривани аптеки.

Наличието на такъв обществен интерес не може да бъде обосновано, нито да бъде извлечено от мотивите на Законопроекта за изменение и допълнение на ЗЛАХМ (№ 202-01-10 от 11.02.2002г.), с чието приемане е въведена атакуваната разпоредба. Такъв обществен интерес не се обосновава и дори не се споменава нито в становището на Комисията по здравеопазването, нито в становището на Комисията по евроинтеграция, дадени по повод въпросния законопроект. В дебатите по приемането на Закона за изменение и допълнение на ЗЛАХМ не са изнесени мотиви за въвеждане на разпоредбата на ал.2 в чл.70 на ЗЛАХМ.

От стенограмата на дебатите, проведени при приемане на атакуваната разпоредба при приемане на Закона за изменение и допълнение на ЗЛАХМ на второ четене, е видно единствено, че изменението на чл.70 ЗЛАХМ е било възприемано от вносителите на законопроекта като свързано с предвидените със законопроекта изменения на чл.68 и 69 от ЗЛАХМ. Парламентът е гласувал "против" предлаганите изменения на чл.68 и 69, поради което е гласувал и против предложеното с & 26 от проекта за ЗИД на ЗАХМ (№ 202-01-10 от 11.02.2002г.) изменение на чл.70. В следствие обаче, текстът на & 26 от проекта за ЗИД на ЗЛАХМ е подложен на прегласуване и при пълна неяснота в пленарната зала какво се гласува и защо (обстоятелства, видни от стенограмата), е приет.

Прави впечатление, че както в мотивите на законопроекта, изготвени от вносителя, така и в становището на Комисията по здравеопазването и на Комисията по евроинтеграция по законопроекта е отбелязано, че предлаганите промени в ЗЛАХМ

се налагат с оглед синхронизиране на българското законодателство в тази област с европейското. И в трите документа обаче изрично е посочено, че “българското законодателство в областта на **лекарствата** не е напълно синхронизирано с европейското и съдържа някои несъответствия”. В нито един от трите документа не се споменава, още по-малко се обосновава несъответствие на българското законодателство, уреждащо режима на **аптеките**, с европейското. Изменението на чл.70 от ЗЛАХМ е извършено практически без мотиви.

Следва да се отдели внимание на становището по въпроса на Съюза на фармацевтите, според което ЗЛАХМ следва да бъде изменен в посока да се забрани откриването на аптеки както на територията на заведения за болнична помощ, така и на територията на заведения за извънболнична помощ. Мотивите за това становище трудно могат да бъдат споделени, но неговото достойнство е в това, че предвижда еднакъв режим за откриване, респективно за невъзможност за откриване на аптеки на територията на лечебни заведения.

Като се има предвид, че въведената с & 26 от Закона за изменение и допълнение на Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина (ДВ бр.120/2002г.) разпоредба на ал.2 на чл.70 от ЗЛАХМ противоречи на гарантираното право на всички правни субекти на еднакви условия на стопанска дейност, издигнато като принцип в чл.19, ал.2 от Конституцията, както и че не може да бъде обоснован обществен интерес от по-висш порядък, който да налага въведеното с нея ограничение, посочената разпоредба следва да бъде обявена за противоконституционна.

Председател:
/Хр.Бургазлиев/